

Pred 110 leti se je rodil Vladimir Bartol

Avtor svetovno znanega dela Alamut

V nedeljo, 24. februarja, smo obeležili 110-letnico od rojstva enega mednarodno najbolj prepoznavnih slovenskih avtorjev, **Vladimirja Bartola**. Njegovo delo *Alamut* je dočakalo 33 izdaj v 11 jezikih, zanimanje zanj pa še narašča. Sicer Bartol, pisatelj, dramatik, esejist in kritik, podpisuje tudi več kratkoproznih del ter avtobiografijo *Mladost pri Svetem Ivanu*.

Vladimir Bartol se je rodil na pustni torek, 24. februarja, pri Sv. Ivanu v Trstu. V Ljubljani je diplomiral iz biologije in filozofije ter naredil doktorat, izpopolnjeval se je na pariški Sorboni. Do druge svetovne vojne je deloval kot svobodni književnik. Sodeloval je pri številnih revijah in časopisih, predvsem pri *Modri ptici*, med vojno je sodeloval v Osvobodilni fronti. Po drugi svetovni vojni je Bartol desetletje preživel v Trstu, zatem pa se je spet naselil v Ljubljani. Zanimal se je za nove psihološke teorije (Freud, Jung), kar je razvidno tudi v njegovem delu. Izhajal je iz ekspresionizma in ustvaril slovensko različico moderne psihoanalitične in filozofske proze. Umrl je 12. septembra 1967 v Ljubljani.

Bartol, ki je domišljijo ali sposobnost zanjo imenoval za "organ naše duševnosti", je leta 1935 najprej objavil zbirko novel in zgodb *Al Araf*, tri leta kasneje je sledil izid romana *Alamut*, ki pa je avtorju svetovno slavo prinesel šele pol stoletja po izidu. V življenju pa ga je vselej spremljala slutnja, da bo ustvaril veliko delo, ki ga bo vpisalo med nesmrtno.

Roman *Alamut* je Bartol oprl na zgodovinsko dogajanje v 11. stoletju v Perziji. Osrednji lik je Hasan ibn Saba, od Alaha poslani prerok, ki izza okopov svojega orlovskega gnezda, gradu Alamut, vodi sveto vojno proti perzijskemu cesarstvu. Veliko močnejšemu sovražniku se postavi po robu z majhno skupino privzgojenih privržencev fedajev, ki jim v zameno za njihovo zvestobo ponudi več, kot so navadni smrtniki kadarkoli mogli okusiti. Zgodba z Bližnjega vzhoda je še danes izjemno priljubljena med bralci z vsega sveta.

Poleg omenjenih, kot navajajo pri **založbi Sanje**, med Bartolova najpomembnejša dela sodita še

Tržaške humoreske (1957) ter avtobiografija *Mladost pri Svetem Ivanu*, ki je izšla v treh knjigah: *Svet pravljic in čarovnije*, *Pot do učenosti ter Romantika in platonika sredi vojne*.

Bartol, ki je v svojem času veljal za posebnega, je nekoč izjavil: "Nič ni resnično, vse je dovoljeno"! Kritiki so imeli glede njegove pisave različna mnenja. Med drugimi sta se ga prijel naziva suhoparnega razumnika oziroma romantika, ki je iz strahu pred resničnostjo pobegnil na Orient. Glavni urednik zbirke *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU Matija Ogrin pa je za STA pojasnil, po čem je Bartol s svojimi deli izstopal, v primerjavi s sodobniki.

"Zlasti po tem, da je v slovenski literaturi vzpostavil nek drugačen tip junaka. Ta junak nje-

govih zgodb je vitalen, poteguje se za neke nedosegljive cilje in je pri tem pripravljen tudi žrtvovati druge oziroma manipulirati z njimi. Ta razmerja se potem na različne načine uredničujejo v njegovi prozi in romanistiki, verjetno pa mu je to, po mnenju nekaterih literarnih zgodovinarjev, skorajda najbolj uspelo v kratki prozi", je dejal Ogrin.

Pri **založbi Sanje**, ki je nosilka mednarodnih, tudi filmskih, avtorskih pravic za Bartolova dela, so naznanili, da se je že začel proces prenosa Bartolovega Alamuta na velika platna. S pisanjem scenarija za film se zadnje mesece ukvarja francoski, večkrat nagrajeni scenarist in režiser mlajše generacije Guillaume Martinez. Kdo bo film režiral, za zdaj ni znano, novice pa je pričakovati v prihodnjih mesecih.

